

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
Факультет права, публічного управління та адміністрування
Кафедра публічно-правових дисциплін

КУРСОВА РОБОТА

з Конституційних засад публічної влади в Україні

на тему:

**«ОСОБИСТІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В
УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ВИДИ ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ»**

Здобувача ступеня вищої освіти магістра,
Групи МАП, спеціальності 081 Право
Шпак Карини Олександрівни

Керівник: доктор юридичних наук, професор
Мельничук Ольга Федорівна

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (___Опольська Н.М._____)
Підпис Прізвище та ініціали

_____ (___Остапенко О.Є._____)
Підпис Прізвище та ініціали

Вінниця – 2022

ВСТУП

Конституція України у ст. 3 проголошує людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищими соціальними цінностями. Це зумовлює необхідність детальної правової охорони, яка полягає в нормативному закріпленні гарантій невід'ємності цих цінностей. Проте, незважаючи на конституційну охорону, в повсякденному житті маємо факти частого порушення основних прав людини, які закріплюють за людьми вищенаведені цінності, що зумовлено і неправильним трактуванням самих прав, і недостатністю правового регулювання певних відносин, які із цих прав випливають.

Сьогодні Україна стоїть на порозі значних змін. Адаптуючи українське законодавство до права Європейського Союзу, законодавець найперше має визначити правовий статус людини як найвищої цінності. Такий статус полягає у правильному розумінні особистих прав людини, які є природними та основоположними. Без визнання особистих прав людини ніяка правова держава не може бути побудована.

Відсутність в законодавстві окреслення меж особистих прав людини, неправильне їх формулювання і трактування призводять до порушення основних підвалин існування людини. Тому правильне визначення сукупності особистих прав людини, характеристика їх меж та змісту значно сприятимуть формуванню громадянського суспільства та побудові правової держави в Україні.

Права людини стали об'єктом дослідження багатьох і вітчизняних, і зарубіжних вчених, серед яких: Головатий С., Гончаренко О., Колодій А., Кожан В., Олійник А., Погорілко В., Скакун О., Хавронюк М. та ін.

Попри те, що особисті права людини досліджували багато вчених, у науковій літературі вживають різні терміни на позначення цих прав, а саме: «громадянські» права, «особисті» права, «фізичні» права, «основні» права людини, «невід'ємні» права, «індивідуальні» права тощо. Невизначеність поняття щодо особистих прав людини призвела до того, що точного переліку прав, які визначаються як особисті, не існує. Різні вчені розуміють під особистими правами різні права.

Отже ступінь вивчення проблеми особистих прав людини є недостатнім. В Україні наразі немає спеціальних монографічних досліджень особистих прав людини.

Особисті права людини вивчали цивілісти як особисті немайнові права, проте вивчення потребує їх конституційний рівень врегулювання. Усе це визначає актуальність теми дослідження.

Метою роботи є розкриття конституційних засад основних прав і свобод людини і громадянина в Україні в теоретичному та практичному аспекті.

Відповідно до мети, у роботі вирішується низка **завдань**:

- висвітлити теоретичні аспекти поняття «права людини і громадянина»;
- розкрити особисті права і свободи відповідно до конституційно-правового регулювання;
- проаналізувати стан реалізації особистих прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають з приводу прав і свобод людини і громадянина.

Предметом дослідження є особисті права і свободи людини і громадянина в Україні.

Методологічною основою дослідження є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Головним у цій системі виступає світоглядний діалектичний метод пізнання, який дає змогу здійснити системний аналіз ролі органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві під кутом теоретико-правового виміру. Історико-правовий метод застосовувався для вивчення засад дослідження державної влади та прав людини і громадянина в демократичному суспільстві, генези прав людини як фундаментальної цінності демократичного суспільства, а також правової природи державної влади як гаранта дотримання прав людини і громадянина. Метод синтезу надав змогу поповнити категоріальний апарат авторськими визначеннями термінів «права людини», «органи влади», «демократія».

Структура роботи обумовлена її темою та метою: вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1875- IV URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/1875-IV> Page 2 10
2. Головатий С. Тріада європейських цінностей – верховенство права, демократія, права людини – як основа українського конституційного ладу (частина третя: права людини). *Право України*. 2015. № 1. С. 13-92.
3. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. Київ: Знання, 2008.207с.
4. Донченко О. П. Свобода як категорія права: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня к. ю. н. Одеса, 2010. 20 с.
5. Загоруй І. С. Поняття «права людини»: теоретико-правові підходи до розуміння прав людини. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2016. № 2. С. 66-82.
6. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Відомості Верховної Ради. 2015. № 28. Ст. 250. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
7. Кожан В. В. До питання про визначення поняття «право на гідність». *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2016. № 5. С. 60–66.
8. Кожан В. В. Заборона дослідів над людьми як елемент змісту права на гідність *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 5. С. 26–29.
9. Кожан В. В. Класифікація особистих прав людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. № 35. С. 24–27.
10. Кожан В. В. Окремі аспекти реалізації права на життя. *Національний юридический журнал: теорія и практика*. 2015. № 5. С. 33–37.
11. Кожан В. В. Теоретичні основи і практика законодавчого закріплення особистих прав людини. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. «Юриспруденція». 2015. № 18. С. 33–36.
12. Кожан В. В. *Щодо питання про поняття особистих прав людини*. Право і суспільство. 2015. № 6. С. 19–22.

13. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: підручник. Київ: Правова єдність, 2008. 350 с.
14. Конституційне право України: підручник / за ред. В.Ф. Погорілка. Київ: Наукова думка, 1999. 735с.
15. Кравчук М.В. Теорія держави і права України: опорні конспекти. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 524 с.
16. Офіційний вебпортал парламенту України.
URL:<https://www.rada.gov.ua/news/zak/page/4>
17. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства. Харків: Фінарт, 2013. 196 с.
18. Рудич Ф. М., Балабан Р. В. та ін. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: навч. посібник. Київ: Либідь, 2008. 440 с.
19. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта. ЦУЛ, 2019. 520 с.
20. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред. О.В.Зайчука, Н. М. Оніщенко. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
21. Троян В. А. Права і свободи людини та інтереси держави як об'єкт публічно-сервісної діяльності Національної поліції України. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2017. № 1 (15). С. 229-239.